

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

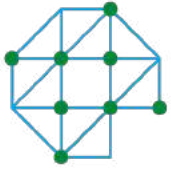
docentprofessionalisering

Toolkit Bouwstenen voor docentprofessionalisering

Fysieke variant

Online variant

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Kaartenset: De doelgroep in kaart

Doelgroepen

O

Ondersteuner

onderwijsontwikkeling
coaching-on-the-job

onderwijskwaliteit
professionaliseringsactiviteiten
beleidsontwikkeling

VRAAG

Heb je de doelgroep goed in kaart?

H

HRM- of
P&O-medewerker

**loopbaan
ontwikkeling**

professionaliseringsaanbod
werving en selectie
deskundigheidsbevordering
advies en dienstverlening
duurzame inzetbaarheid

M

Manager

bedrijfsvoering
leiding geven
gesprekscyclus
onderwijsontwikkeling
kwaliteitscyclus

S

Student

**bachelor
master**
voltijd deeltijd
praktijkgerichtheid
technisch domein
sociaal domein
economisch domein
betrokkenheid

VRAAG

Heb je de doelgroep goed in kaart?

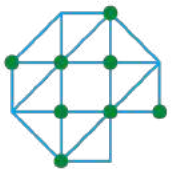
D

Docent

lesgeven
onderzoek
studentbegeleiding
onderwijsontwikkeling
nevenactiviteiten
ict-geletterdheid
werkdruk
BKO/BDB

VRAAG

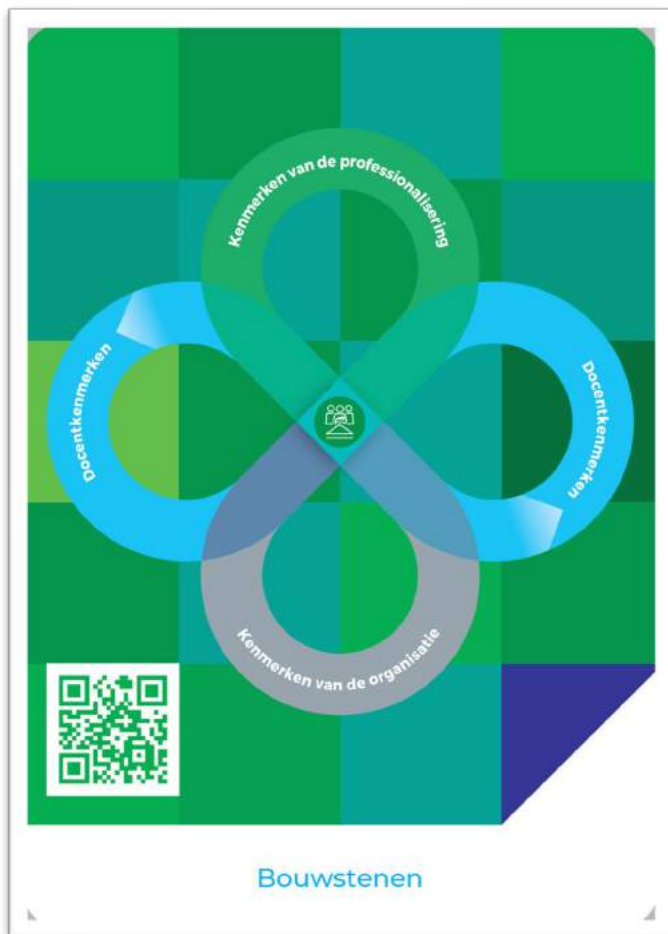
Heb je de doelgroep goed in kaart?

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Kaartenset: Bouwstenen en stellingen

Kenmerken van de professionalisering: vorm/didactiek

Vakdidactiek

De specifieke didactiek die nodig is voor de vakinhoud die de docent onderwijst. Dit bevat de manier van ke... van va... onder... studer...

STELLING

Het is aan de c... maken van de... activiteit naar... eigen context.

Kenmerken van de organisatie

Visie op onderwijsinnovatie met ICT

Een heldere visie op de relevantie... en toegevo... ict en de in... onderwijs...

STELLING

Innovatie ve... tellingsbrede

Kenmerken van de professionalisering: vorm/didactiek

Vakinhoud

Kennis en vaardigheden uit een specifiek vakgebied, bijvoorbeeld feiten, concepten, theorieën en begins...

STELLING

professional... sning met... goede pr...

Kenmerken van de organisatie

Cultuur om te leren

De werksfeer, overtuigingen, percepties, verantwoordelijkheden, relaties en doelen gericht op de doorlopende ontwikkeling van docenten.

STELLING

De leercultuur binnen het docententeam moet hetzelfde zijn als de leercultuur die je inricht om studenten tot leren te brengen.

Kenmerken van de professionalisering: inhoud

Relateren aan de eigen praktijk

Door de inhoud van de professionalisering te relateren aan de context waarin docenten lesgeven, wordt de transfer naar de praktijk bevorderd.

STELLING

Zonder toepassing van het geleerde in de eigen praktijk is het effect van de professionalisering op de onderwijspraktijk minimaal.

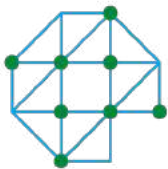
Docentkenmerken

ICT-geletterdheid

Het vermogen om goed geïnformeerd en beredeneerd beslissingen te nemen over de inzet van bestaande technologieën die het leren en lesgeven verbeteren.

STELLING

Bij een professionaliseringsactiviteit moet rekening gehouden worden met de verschillende niveaus van ict-geletterdheid van alle deelnemers.

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionaliseri

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

docentprofessionalisering

Toolkit: Hulpvragen

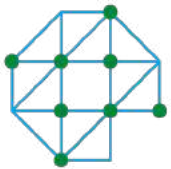
Hulpvragen

Icoon	Naam	Definitie	Beschrijving
	Ondersteuning van experts	De professionalisering wordt uitgevoerd of ondersteund door experts op het terrein van onderwijsinnovatie met ict. Bijvoorbeeld onderwijsdeskundigen die als coach of mentor optreden, ict- of vakinhoudelijke experts of andere deskundigen waaronder onderzoekers en ontwerpers.	<ul style="list-style-type: none">› Zijn er experts die docenten begeleiden en verdieping geven tijdens de professionalisering waardoor je nieuwe inzichten opdoet?› Hebben docenten tijdens de professionalisering directe toegang tot hulp van (externe) experts?› Wordt het product van de professionalisering (bijvoorbeeld een lessenserie) ter evaluatie voorgelegd aan collega's met veel ervaring op het gebied van het professionaliserings-thema? <p>VOORBEELD Een hoger onderwijsinstelling heeft een onderwijskundig expertise center waar professionaliseringsactiviteiten ontworpen en uitgevoerd worden. De medewerkers raadplegen altijd inhoudelijk experts voor advies.</p>

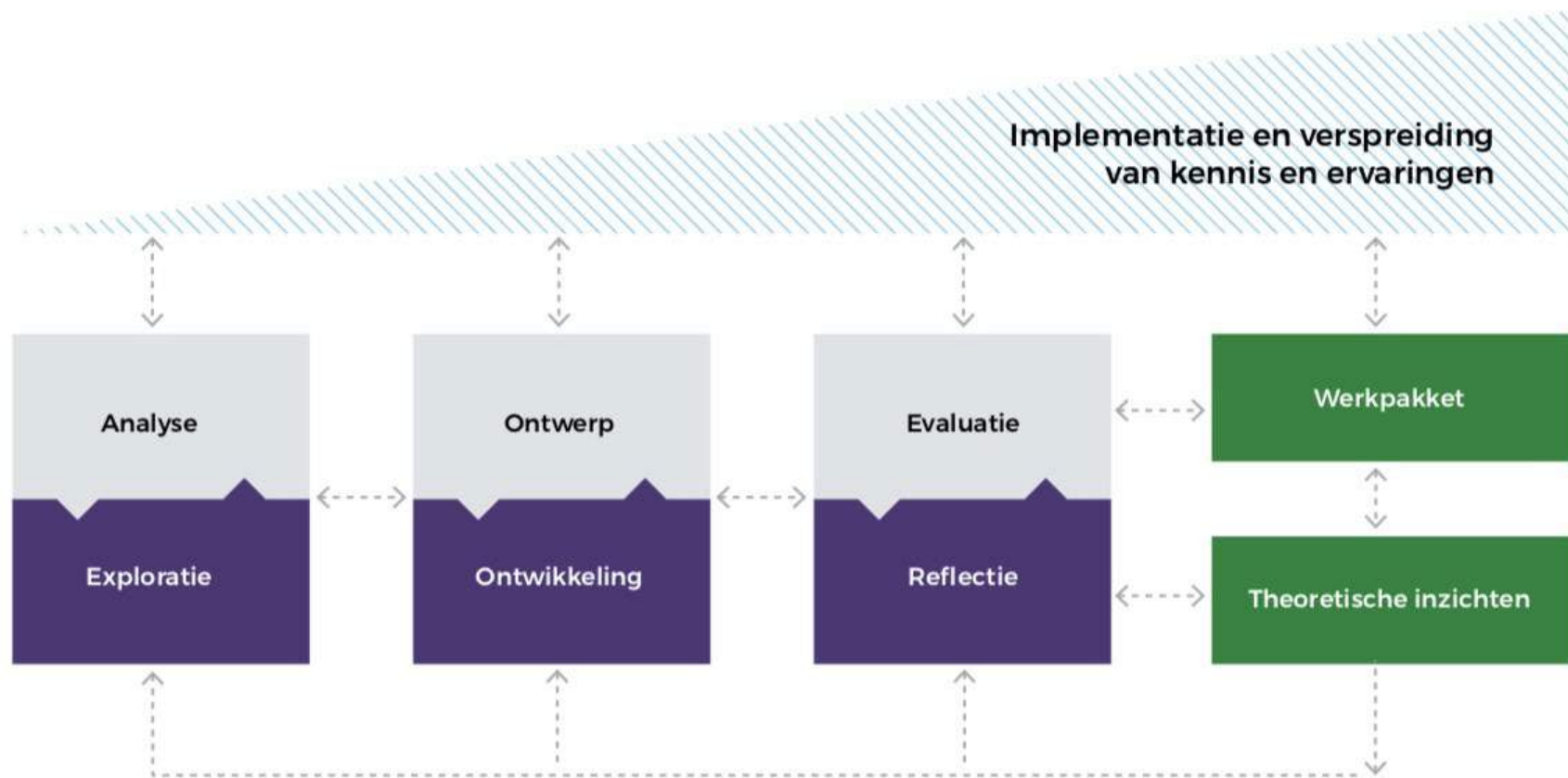
Kenmerken van de professionalisering: inhoud

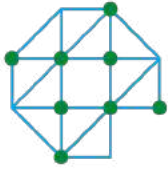
Icoon	Naam	Definitie	Beschrijving
	Vakinhoud	Kennis en vaardigheden uit een specifiek vakgebied, bijvoorbeeld feiten, concepten, theorieën en beginselen.	<ul style="list-style-type: none">› Is de vakinhoud van de docenten een expliciet onderdeel in de professionalisering?› Draagt de professionalisering bij aan de doorontwikkeling van het kennisbasis van het vak?› Gaat het behalve om het aanleren van een nieuwe kennis en/of vaardigheid (bijv. het gebruik van een tool) ook om een verdieping van het vak(concept)?› Is de professionalisering niet uitsluitend gericht op de vakinhoud? <p>VOORBEELD In een professionaliseringstraject van wiskundeleraars over het thema 'formule toetsen' is er specifiek aandacht voor de misconcepties en theorieën van studenten bij wiskunde.</p>

Icoon	Naam	Definitie	Beschrijving
	Vakdidactiek	De specifieke didactiek die nodig is voor de vakinhoud die de docent onderwijst. Dit bevat de manier van kennisoverdracht, het aanleren van vaardigheden en inzicht in het onderwijs, en het ondersteunen van studenten in hun eigen ontwikkeling.	<ul style="list-style-type: none">› Draagt de professionalisering bij aan de doorontwikkeling van theorieën ten aanzien van vakdidactiek?› Gaat de professionalisering over bestaande opvattingen met betrekking tot het 'goed' aanleren van een specifiek vak?› Is de professionalisering expliciet gericht op wat studenten lastig vinden tijdens het leren van een specifiek vak? <p>VOORBEELD In een professionaliseringstraject gericht op het gebruik van VR-brillen gaat het over hoe de docent Zorg en Welzijn deze VR-brillen kan inzetten om veelgemaakte fouten van studenten in slecht-nieuwsgesprekken te verbeteren.</p>
	Kennis over technologie	Kennis over (innovaties op het gebied van) ict en de mogelijke toepassingen hiervan voor het onderwijs en het leren van studenten.	<ul style="list-style-type: none">› Heeft de professionalisering betrekking op kennis over (innovaties op het gebied van) ict en de mogelijke toepassingen hiervan voor het onderwijs en het leren van studenten?› Leren docenten welke mogelijkheden de ict-toepassing heeft voor hun vakinhoud en vakdidactiek?› Leren docenten onderbouwen waarom de ict-toepassing zou leiden tot gewenste leeropbrengsten? <p>VOORBEELD Docenten leren digitale peerfeedback toepassen in hun eigen onderwijs met behulp van een digitaal peerfeedbacksysteem. Ze leren enerzijds dit systeem te gebruiken en anderzijds de meerwaarde onder woorden te brengen voor de keuze van digitale peerfeedback in hun onderwijs.</p>

Educational Design Research ontwerpmethodiek als uitgangspunt

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Mural Algemeen

Ontwikkeling van een docentprofessionaliseringsaanpak ALGEMEEN - bouwstenen en doelgroepen

Toelichting

Doel
Kerntaak met de bouwstenen en het werken met doelgroepen

Mogelijke scenario's

1. Verken de doelgroepen en bouwstenen. Kies de doelgroepen die je wilt verkennen; geef met behulp van Sticky notes de kenmerkende eigenschappen van de docenten (of andere doelgroepen weer); bepaal op welke professionaliseringsactiviteit je wilt reflecteren; geef de bouwstenen die relevant zijn bij de professionaliseringsactiviteit.

Vraag je af of de professionaliseringsactiviteit rijk is of dat deze verrijk kan worden. Ge met elkaar in gesprek over welke bouwstenen je wel/niet gebruikt hebt.

2. Gezamenlijke doelstellingen. Iedere deelnemer gebruikt sticky notes om ideeën te formuleren.

Tips

Zoeken settings. Installeer rechts onderin **StickyNotes**. Alle bouwstenen hebben een Deel/Print. Klik op het bouwboek en klik 'show/Hide caption' in het popup scherm.

Sticky notes. Druk op de knop in het canvas om een sticky note toe te voegen.

Selecteren. Sleep de selecteer om meerdere elementen te selecteren.

Dupliceren. Klik met rechtermuisknop op element en kies 'dupliceer'.

Meer informatie

Zie voor meer informatie over de toolkit **Bouwstenen Effectieve Docentprofessionalisering** <https://pd.nl/nkdu>

Bouwstenen

Sleep de relevante bouwstenen uit dit vak.

BOUWSTENEN

Docentkenmerken

1. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	2. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	3. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.	4. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	5. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	6. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.
--	---	---	--	---	---

Kenmerken van de professionaliseringsvorm/didactic

1. Actief leren Leren door te doen. Leren door te reflecteren. Leren door te delen.	2. Samenwerken Leren door samen te werken. Leren door te helpen. Leren door te ondersteunen.	3. Doelgericht Leren met een doel. Leren met een plan. Leren met een strategie.	4. Levenslang leren Leren voor altijd. Leren door te reflecteren. Leren door te delen.	5. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	6. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	7. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.
---	--	---	--	--	---	---

Kenmerken van de professionalisering inhoud

1. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	2. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	3. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.
--	---	---

Kenmerken van de organisatie

1. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	2. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	3. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.	4. Kennis Inhoudelijke kennis van de vakgebieden die zij onderwijzen. Pedagogische kennis van de leerprocessen van leerlingen. Didactische kennis van de leerprocessen van leerlingen. ICT-kennis van de mogelijkheden van ICT.	5. Attitudes Openheid voor verandering. Flexibiliteit. Creativiteit. Samenwerkend. Verantwoordelijk. Levenslang leren.	6. Competenties Pedagogische competentie. Didactische competentie. ICT-competentie. Samenwerkingscompetentie. Levenslang leren.
--	---	---	--	---	---

Doelgroepen

Sleep de relevante doelgroepen uit dit vak.

DOELGROEPEN

Docent	Student	Ondersteuner	HRM	Management
---------------	----------------	---------------------	------------	-------------------

STICKY NOTES

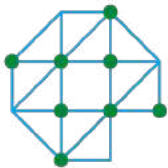
Iedere deelnemer gebruikt een eigen kleur sticky note om doelgroepen te kenmerken en bouwstenen te verrijken.

1 De professionaliseringsactiviteit

1. Sleep de doelgroepen die je wilt verkennen naar dit veld.
2. Geef met behulp van Sticky notes de kenmerkende eigenschappen van de docenten (of andere doelgroepen weer).
3. Sleep de bouwstenen die relevant zijn bij de professionaliseringsactiviteit.

2 Gezamenlijke doelstellingen

Gebruik sticky notes om ideeën te formuleren

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Fase 1: Analyse en Exploratie

Ontwikkeling van een docentprofessionaliseringsaanpak Analyse & exploratie

Toelichting

De werkvorm voor de eerste stap in de ontwikkeling van een docentprofessionaliseringsaanpak voor docenten in het hoger onderwijs.

Stap 1: Analyse en Exploratie
In deze stap beantwoorden we de volgende vragen:
Doel: Hoe is het idee van de professionaliseringsaanpak? Hoe wordt het toegevoerd?
Doelgroep: Voor wie is deze professionaliseringsaanpak? Hoe wordt het toegevoerd? Hoe wordt het toegevoerd?
Doelgroep: Voor wie is deze professionaliseringsaanpak? Hoe wordt het toegevoerd? Hoe wordt het toegevoerd?

Tips

Zaak eentje, maken twee zaken.
Opvullen: Alle beschikbare hulpmiddelen gebruiken. Als je het moeilijk en als 'statische' zaken.
Sticky notes: Druk het in het canvas op een sticky note om te verspreiden.
Samenvatten: Het is belangrijk om meerdere elementen te verspreiden.
Duidelijk: Als het overzichtelijk is, is het overzichtelijk.

Meer informatie

Zie voor meer informatie over de toolkit Bouwen aan Effectieve Docentprofessionalisering: [Mitsubishi](#)

1 Doelen

1. Kwaliteitsdoelen: Dit zijn de sticky notes die de doelen voor de professionaliseringsaanpak beschrijven. Het is belangrijk om deze doelen te beschrijven op een manier die de doelen van de professionaliseringsaanpak duidelijk maakt.

2. Selecteer en formuleer SMART. Als de sticky notes gegroept zijn kan de groep gemeenschappelijke doelstellingen formuleren in dit veld.

	Specifiek	Meetbaar	Achtbare	Realistisch	Tijdsgebonden
DOEL 1					
DOEL 2					
DOEL 3					
DOEL 4					
DOEL 5					

2 Doelgroepen

Beschrijf de doelgroep. Voor welke typen docenten is de professionaliseringsaanpak bedoeld? Denk aan de docenten van het hogere onderwijs. Denk aan welke sticky notes om een andere relevantie te maken te beschrijven.

- Docent
- Student
- Onderwijsleider
- HRM
- Management

Doelstellingen

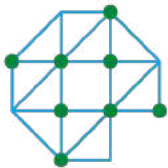
Ruimte voor notities

Gebruik sticky notes voor notities over randvoorwaarden, inhoudelijke samenwerking of andere aspecten.

RANDVOORWAARDEN

VERANTWOORDDING

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Fase 3: Evaluatie en Reflectie

Ontwikkeling van een docentprofessionaliseringsaanpak Evaluatie & reflectie

Toelichting

Een webform voor de tweede stap in de ontwikkeling van een professionaliseringsaanpak voor docenten in het hoger onderwijs.

Stap 3. Evaluatie en reflectie

Reactie. Het ervaren de docenten de aanpak?

Leren. Wat hebben de docenten geleerd?

Gedrag. In welke mate passen de docenten het geleerde toe in hun onderwijs?

Resultaten. Wat is het (opsporbaar) effect van de aanpak op student?

Tips

Zien settings. Instellen rechts onderin. Algoritmen. Als bouwstenen hebben een rijglijst. Kijk op het douerblok en klik 'show/hide' 'Laport' in het poort scherm.

Sticky notes. Dubbel klik in het canvas om een sticky note toe te voegen.

Selecteren. Shift selecteer om meerdere elementen te selecteren.

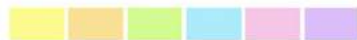
Dupliceren. Klik met rechtermuisknop op element en kies 'duplicate'.

Meer informatie

Zie voor meer informatie over de tool [Bouwstenen Effectieve Docentprofessionalisering](https://eduhub.nl) <https://eduhub.nl>

1 Evaluatie

Instructie: Schrijf op sticky notes de evaluatiepunten en plaats deze in sterke of zwakte. Latere deelnemer kleef een eigen kleur.

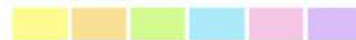

STERKTE

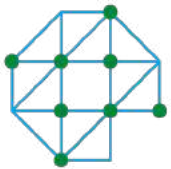
ZWAKTE

2 Actiepunten

Instructie: Schrijf op sticky notes actiepunten naar aanleiding van de evaluatie en plaats deze bij een beoogde doelgroep voor de actie.

ACTIES

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

docentprofessionalisering

Vragen?

